

Právna pomoc

Právo na právnu pomoc umožňuje osobám, ktoré nemajú dostatok finančných prostriedkov, uhradiť trovy súdneho konania alebo náklady na právne zastúpenie. Systémy právnej pomoci existujú vo všetkých členských štátoch Európskej únie (EÚ) v občianskoprávnych aj trestnoprávnych konaniach.

Predstavte si situáciu, keď sa dostanete do sporu s niekým vo vašej krajine alebo zahraničí a chcete predložiť vec súdu, alebo situáciu, keď sa od vyžaduje, aby ste sa obhájili, keď druhá strana iniciatívne predloží vec proti vám. Predstavte si situáciu, keď ste obvinení z trestných činov vo vašej krajine alebo v zahraničí a nemôžete si dovoliť právne poradenstvo a/alebo zastúpenie pred trestným súdom. Vo všetkých týchto prípadoch môžete požiadať o právnu pomoc.

Právo na právnu pomoc je zakotvené v:

- [Európskom dohovore o ochrane ľudských práv \(EDĽP\)](#) – článok 6 ods. 3 písm. c) EDĽP zaručuje právo na právnu pomoc, ak odporca nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie právnej pomoci a na získanie bezplatnej právnej pomoci, ak je to v záujme spravodlivosti.
- [Charte základných práv Európskej únie](#) – v článku 47 charty je stanovené, že právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

Právna pomoc v občianskoprávnych konaniach

Vnútroštátne spory

Systém právnej pomoci existuje vo všetkých členských štátoch EÚ. Ak ste sa dostali do sporu s podnikom, odborníkom, zamestnávateľom alebo inou osobou v **krajine vášho bydliska** a nemáte dostatok finančných prostriedkov na trovy súdneho konania, môžete podľa existujúcich vnútroštátnych predpisov požiadať o právnu pomoc.

Z porovnania vnútroštátnych systémov právnej pomoci však vyplýva, že v členských štátoch existujú základné rozdiely vo filozofii, organizácii a riadení systémov právnej pomoci. Pokiaľ ide o filozofiu systémov, všeobecným cieľom v niektorých štátoch je podľa všetkého umožniť všeobecnú dostupnosť právnych služieb a prístup k spravodlivosti, zatiaľ čo v iných štátoch sa právna pomoc môže poskytnúť len tým najchudobnejším.

Podrobnejšie informácie na vnútroštátnej úrovni sa zobrazia, ak si zvolíte príslušnú štátnu vlajku.

[ARCHIVOVANÁ](#) webová stránka EJS (pre občianske a obchodné veci)

Cezhraničné spory

Ak ste sa dostali do sporu s podnikom, odborníkom, zamestnávateľom alebo inou osobou v **zahraničí** a nemáte dostatok finančných prostriedkov na začatie súdneho konania, môžete požiadať o právnu pomoc na cezhraničné spory.

Na umožnenie prístupu k právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach bola prijatá [smernica o právnej pomoci v cezhraničných sporoch](#).

Vzťahuje sa na poradenstvo pred súdnym procesom s cieľom dosiahnuť zmier skôr, ako sa začne súdne konanie, na právnu pomoc pri predkladaní veci súdu a na zastupovanie právnym zástupcom na súde, ako aj na pomoc pri oslobodení a na oslobodenie od nákladov konania.

Aby ste mohli získať právnu pomoc v cezhraničných sporoch, musíte vyplniť príslušný formulár žiadosti o právnu pomoc. V smernici sú ustanovené dva formuláre: jeden pre žiadosti o právnu pomoc a jeden pre postúpenie žiadosti o právnu pomoc.

Právna pomoc v trestnoprávnych konaniach

Členské štáty majú svoje vlastné právne predpisy ustanovujúce postupy poskytovania právnej pomoci v trestnoprávnych konaniach v rámci ich príslušnosti. Podrobné informácie v tejto oblasti bude v budúcnosti poskytovať európsky portál elektronickej justície.

Pokiaľ ide o cezhraničné veci, v súčasnosti ich neupravujú žiadne právne predpisy EÚ.

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.

Komisia momentálne aktualizuje časť obsahu týchto webových stránok v súvislosti s vystúpením Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Ak sa na stránkach nachádza obsah, v ktorom sa táto skutočnosť ešte nezohľadnila, nejde o zámer a čoskoro dôjde k náprave.

Posledná aktualizácia: 20/01/2020

Právna pomoc - Slovensko

OBSAH

- [1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?](#)
- [2 Čo presne je právna pomoc?](#)
- [3 Mám právo na právnu pomoc?](#)
- [4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?](#)
- [5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?](#)
- [6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?](#)
- [7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?](#)
- [8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?](#)
- [9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?](#)
- [10 Čo by som mal\(-a\) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?](#)
- [11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?](#)
- [12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?](#)
- [13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?](#)
- [14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?](#)
- [15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania \(alebo dokonca zrušená po ukončení konania\)?](#)
- [16 Môžem namietat' proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?](#)

1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, vrátane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne, a trovy svojho zástupcu. Spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účastníctva na veci a na konaní.

Ak bol účastníkovi ustanovený za zástupcu advokát, platí jeho hotové výdavky a odmenu za zastupovanie štát.

V konaní o dedičstve platí odmenu notára a jeho hotové výdavky dedič, ktorý nadobudol dedičstvo, ktoré nie je predĺžené, ak je niekoľko dedičov, platia tieto trovy podľa vzájomného pomeru čistej hodnoty ich dedičských podielov. V ostatných prípadoch platí tieto trovy štát.

2 Čo presne je právna pomoc?

Tento pojem vymedzuje zákon číslo 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona číslo 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona číslo 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní

(životnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona číslo 8/2005 Z. z. – zákon nadobudne účinnosť 1. januárom 2006 - (ďalej len „citovaný zákon“) v § 4 písm. a) takto: Právnu pomocou je poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, spisovanie podaní na sudy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.

3 Mám právo na právnu pomoc?

Za podmienok ustanovených citovaným zákonom sa právna pomoc vo vnútroštátnych sporoch poskytuje všetkým fyzickým osobám, v cezhraničných sporoch iba fyzickým osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území členského štátu (ide o členské štáty Európskej únie, okrem Dánska).

Oprávnenu osobou je fyzická osoba, ktorej bol po preukázaní splnenia podmienok podľa § 6 citovaného zákona priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci právoplatným rozhodnutím Centra právnej pomoci (ďalej len „centrum“).

Zahraničnou oprávnenu osobou je fyzická osoba, ktorá spĺňa podmienky ustanovené citovaným zákonom na vznik nároku na poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore a tento nárok jej bol priznaný právoplatným rozhodnutím centra.

Tuzemskou oprávnenu osobou je fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a žiada o poskytnutie právnej pomoci v inom členskom štáte, v ktorom príslušný súd koná o cezhraničnom spore.

4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Podľa citovaného zákona možno získať právnu pomoc v občianskoprávných veciach, pracovnoprávných veciach, rodinnoprávných veciach, v konaniach o oddelení podľa osobitného predpisu, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (tzv. „vnútroštátne spory“). V cezhraničných sporoch sa právna pomoc podľa citovaného zákona poskytuje v občianskoprávných veciach, rodinnoprávných veciach a v obchodnoprávných veciach. v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny, v konaní o zaistení žiadateľa, v konaní o udelenie azylu a v týchto veciach aj v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávného úkonu podľa osobitného predpisu v konaniach súvisiacich s podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Áno, ak žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci. O predbežnom poskytnutí právnej pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?

Žiadosti sú dostupné na webovom sídle [Centra právnej pomoci](#).

7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?

Musia to byť doklady, preukazujúce skutočnosti uvedené v žiadosti, ďalej doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze (tieto nesmú byť staršie ako tri mesiace).

8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?

V kancelárii centra príslušnej podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu žiadateľa.

9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?

O priznaní právnej pomoci rozhoduje centrum v lehote 30 dní od doručenia žiadosti.

10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?

Žiadateľ musí na výzvu centra uzavrieť dohodu o poskytovaní právnej pomoci priamo s centrom alebo s určeným advokátom a udeliť plnomocenstvo na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci centru alebo určenému advokátovi.

11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

V rozhodnutí, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, centrum určí advokáta na zastupovanie oprávnenej osoby pred súdom, ak je to potrebné na ochranu jej záujmov.

12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

Rozhodnutím centra sa priznáva buď nárok na poskytnutie právnej pomoci v celom rozsahu, alebo sa nárok na priznanie právnej pomoci nepriznáva.

13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

Neuplatňuje sa.

14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?

Áno, právna pomoc sa poskytuje aj v konaní o opravných prostriedkoch a v konaní o výkon rozhodnutia.

15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?

Podmienky odňatia poskytovania právnej pomoci upravuje citovaný zákona v § 14: Centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci ak oprávnená osoba neposkytuje centru alebo určenému advokátovi potrebnú súčinnosť, ak sa v priebehu poskytovania právnej pomoci zmenia príjmové a majetkové pomery oprávnenej osoby a tá už ďalej nespĺňa podmienku podľa § 6 ods. 1 písm. a) na trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci, ďalej ak oprávnená osoba do troch mesiacov od vydania právoplatného rozhodnutia o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci neuzavrie s určeným advokátom dohodu alebo neudelí plnomocenstvo centru alebo určenému advokátovi, ďalej ak vyjde najavo, že nárok na poskytovanie právnej pomoci sa žiadateľovi priznal na základe nepravdivých alebo neúplných údajov, a napokon ak oprávnená osoba nevyhovie výzve podľa § 13 ods. 3 (ide o výzvu centra voči oprávnenej osobe, aby preukázala skutočnosti preukazujúce trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci do ôsmich dní od doručenia výzvy).

16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?

Rozhodnutie o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci musí obsahovať, okrem náležitostí podľa osobitného predpisu (týmto osobitným predpisom je zákon číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov), aj poučenie, že ak sa nezmenia príjmové a majetkové pomery žiadateľa. Žiadateľ môže opätovne podať v tej istej veci žiadosť až po uplynutí šiestich mesiacov od vydania rozhodnutia.

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzí na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení. Členské štáty zodpovedné za spravovanie stránok s národným obsahom práve aktualizujú časť obsahu na tomto webovom sídle vzhľadom na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Európskej únie. Ak sa na stránkach nachádza obsah, v ktorom sa táto skutočnosť ešte nezohľadnila, nejde o zámer a čoskoro dôjde k náprave.

Posledná aktualizácia: 17/01/2020